

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3920/23
31.5.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ирене Трифуновић Радуловић, председника већа, Иде Никитовић и Јасне Беловић, чланова већа, у парници тужиоца Републике Србије – Министарства одбране, коју заступа Војно правобранилаштво, са седиштем у Београду, ул. Бирчанинова бр. 5, против туженог АА, из ..., чији је пуномоћник Звездан Ђорђевић, адвокат из Крушевца, ул. Радивоја Увалића бр. 89, ради исплате, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 5413/22 од 16.12.2022. године, у седници већа одржаној дана 31.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 5413/22 од 16.12.2022. године, у ставу првом изреке, делу става другог изреке којим је обавезан тужени да тужиоцу плати износ од 1.210.486,58 динара са законском затезном каматом од 20.11.2015. године до исплате, као и у ставу трећем изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 5413/22 од 16.12.2022. године, у преосталом делу става другог изреке, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев за износ законске затезне камате на досуђени износ од 1.210.486,58 динара, за период од 05.11.2015. године до 19.11.2015. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 5413/22 од 16.12.2022. године, ставом првим изреке одбијен је приговор месне ненадлежности. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу плати износ од 1.210.486,58 динара са законском затезном каматом од 05.11.2015. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 28.500,00

динара.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу из свих законом прописаних жалбених разлога. Трошкове другостепеног поступка је тражио.

Испитујући правилност и законитост побијане пресуде у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку – ЗПП (“Службени гласник РС” бр.72/11 са изменама и допунама), другостепени суд је оценио да је жалба туженог делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1-3, 5, 7 и 9 ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, уговорне стране су биле у облигационо-правном односу по основу Уговора о школовању на Војној академији од 09.12.2013. године, анексираним 08.01.2015. године, којим се тужилац обавезао да туженом обезбеди школовање сходно одредби члана 1 и члана 2 Уговора. Овим правном послем тужени је преузео обавезу према члану 3 Уговора, док су одредбом члана 5 Уговора предвиђени услови за престанак својства лица на школовању, између осталог, у ставу 4 тог члана прописано је да својство лица на школовању престаје губитком права на упис школске године. Према одредби члана 2 став 4 Уговора, уколико кадет у моменту када се врши обрачун трошкова због неиспуњења обавеза из члана 3 Уговора, из било којих разлога, није реализовао трошкове из члана 2, исти ће бити узети – умањени од укупне висине трошкова школовања. У случају спора уговорних страна, одредбом члана 9 Уговора прописана је надлежност Првог основног суда у Београду. Наредбом начелника Војне академије од 04.11.2015. године, туженом је престало својство лица на школовању због губитка права на школовање у вези са одредбом члана 3 став 2 Уговора јер није положио испите из предмета Математика 1А и 2А из прве године школовања и Механика флуида и Термодинамика из друге године школовања. Решењем Војне академије од 04.11.2015. године, утврђени су трошкови школовања које је тужени дужан да надокнади тужиоцу, у укупном утуженом износу, а наведено решење тужени је примио дана 04.11.2015. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, а након што је применом одредбе члана 65 ЗПП неоснованим оценио истакнути приговор месне ненадлежности Првог основног суда у Београду, првостепени суд је с позивом на одредбу члана 49 став 1 тачка 3 Закона о војним школама и војним научноистраживачким установама, те одредбе члана 17 став 1, члана 124, члана 132 став 1, члана 262 став 1 и члана 295 став 1 Закона о облигационим односима, обавезао туженог да тужиоцу на име трошкова школовања плати износ од 1.210.486,58 динара и то са каматом почев од првог дана након пријема решења којим су утврђени ти трошкови – 05.11.2015. године па до исплате, у складу са одредбом члана 277 и 324 Закона о облигационим односима.

Правилност тако донете пресуде у ставу првом и делу става другог изреке који се односи на обавезу исплате износа од 1.210.486,58 динара, није доведена у сумњу жалбеним наводима туженог.

Супротно наводима жалбе, првостепени суд је код чињенице да су странке

чланом 9 предметног уговора о школовању уговориле надлежност Првог основног суда у Београду, а да се у конкретном случају не ради о искључивој месној надлежности, правилно одлучио када је позивајући се на одредбу члана 65 ЗПП ставом првим изреке одбио истакнути приговор месне ненадлежности суда. Чињеница да првостепени суд о истакнутом приговору месне ненадлежности није одлучио у року од 8 дана, на шта тужени жалбом указује, није од утицаја за правилност донете одлуке имајући у виду овлашћење суда дато чланом 316 ЗПП да о том приговору расправља и одлучује уз главну ствар, с тим да решење којим се не усваја приговор унесе у одлуку о главној ствари..

Правилан је и у складу са одредбом члана 132 Закона о облигационим односима, закључак првостепеног суда да је тужени у обавези да тужиоцу накнади трошкове школовања на Војној академији у износу од 1.210.486,58 динара. Ово стога што је тужилац извршио своју обавезу из члана 2 Уговора и туженом обезбедио трошкове за време тајања школовања туженог, док тужени није извршио своју уговорну обавезу преузету чланом 3 Уговора да редовно похађа наставу и извршава школске обавезе у року, односно да положи све испите и школовање заврши у року одређеним Студијским програмом академије, већ му је због губитка права на упис школске године, сходно члану 5 тачка 4 Уговора, престало својство лица на школовању, а о чему је одлучено наредбом начелника Војне академије од 04.11.2015. године.

Начин обрачуна висине трошкова такође је уговорен и то чланом 2 и 4 Уговора, па како је висина стварних трошкова које је тужилац имао за школовање туженог утврђена применом уговореног начина њиховог обрачуна, коначним управним актом - решењем Војне академије од 04.11.2015. године, које тужени током првостепеног поступка ни једним конкретним наводом није оспорио (чак је првобитно у одговору на тужбу предложио да тако утврђени дуг плаћа у ратама, да би потом, на припремном рочишту само уопштено оспорио тужбу и тужбени захтев, при том предлажући само извођење доказа читањем писаних доказа), то се испостављају као неосновани наводи жалбе којима се висина потраживања оспорава са позивом да првостепени суд није одредио вештачење на околност висине дуга. Неосновано се у жалби туженог указује да није узет у обзир допринос тужиоца (који се при том у жалби први пут спомиње али не конкретизује) с обзиром да из чињеничног стања које првостепени суд правилно утврђује, не произилази закључак о каквом доприносу тужиоца губитку права туженог на упис школске године.

Стога је правилно првостепени суд одлучио када је ставом другим изреке обавезао туженог да тужиоцу на име накнаде трошкова школовања исплати износ од 1.210.486,58 динара.

Међутим, одлучујући у делу става другог у погледу обавезе туженог да тужиоцу на износ од 1.210.486,58 динара плати законску затезну камату, првостепени суд није правилно применио материјално право, односно одредбу члана 324 Закона о облигационим односима, а на правилну примену материјалног права другостепени суд пази по службеној дужности.

Наиме, одредбом члана 324 Закона о облигационим односима, прописано је да дужник долази у доцњу кад не испуни обавезу у року одређеном за испуњење, а ако рок

за испуњење није одређен, дужник долази у доцњу кад га поверилац позове да испуни обавезу, усмено или писмено, вансудском опоменом или започињањем неког поступка чија је сврха да се постигне испуњење обавезе.

У конкретном случају, према решењу Војне академије од 04.11.2015. године, којим су туженом утврђени трошкови школовања у износу од 1.210.486,58 динара, тужени је дужан надокнадити у року од 15 дана од пријема решења. Наведено решење тужени је примио 04.11.2015. године, па је последњи дан рока од 15 дана истицао 19.11.2015. године, те тужени од наредног дана по истеку наведеног рока, дакле почев од 20.11.2015. године, тужиоцу дугује и законску затезну камату сходно члану 277 став 1 и 324 Закона о облигационим односима, док му законска затезна камата за период од 05.11.2015. године до 19.11.2015. године не припада. Стога је у том делу првостепена одлука морала бити преиначена.

Приликом одлучивања другостепени суд је имао у виду и остале жалбене наводе туженог које није посебно образлагао на основу овлашћења из члана 396 став 1 и 2 ЗПП.

Одлука о трошковима парничног поступка из става трећег изреке првостепене пресуде донета је правилном применом одредаба чланова 150, 153, 154 и 163 ЗПП, с тим што околност да је по оцени другостепеног суда тужиоцу трошкови досуђени у нижем износу од оног који би му припадао јер је обрачун извршен према нижој тарифи АТ у односу на тарифу која се у конкретном случају има применити према вредности предмета спора, није од утицаја имајући у виду да је жалбу поднео само тужени, а другостепени суд мора водити рачуна о забрани прописаној одредбом члана 395 ЗПП.

Са изнетих разлога, на основу одредбе члана 390 ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке, а на основу одредбе члана 394 став 1 тачка 4 ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке пресуде.

Одлука о трошковима другостепеног поступка из става трећег изреке донета је применом одредбе члана 165 у вези члана 153 став 3 ЗПП имајући у виду да је тужени успео у другостепеном поступку само у незнатном делу.

Председник већа - судија
Ирена Трифуновић Радуловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић